

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 32/2020)

София, 12 август 2020 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 06.08.2020 г.....	3
1.1	Жътва на есенници.....	3
1.2	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно.....	4
1.3	Площи и производство на тютюн	4
1.4	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди	4
1.5	Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле	5
1.6	Площи и производство от трайни насаждения	5
1.7	Площи и производство от етерично-маслени култури.....	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	7
2.1	Зърнени и маслодайни култури	7
2.2	Внос и износ на плодове и зеленчуци	8
3.	Цени.....	8
3.1	Зърнени и маслодайни култури	8
3.2	Плодове и зеленчуци	9

Забележка: *Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.*

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 06.08.2020 г.

1.1 Жътва на есенници

Последните оперативни данни към 6 август 2020 г. сочат увеличение на производството на ечемик и ръж, респективно с 2,5% и 8,4% спрямо същия период на предходната година. При ечемика повишената продукция се дължи на по-големия размер реколтирани площи (с 18,7%), а при ръжта – на по-високия среден добив (с 10%). Към момента са събрани 4 579,7 хил. тона пшеница, 256,9 хил. тона рапица и 37,6 хил. тона тритикале.

Жътва на есенници към 06.08.2020 г.

	06.08.2020					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
Пшеница*	1 177 027	1 163 215	98,8%	4 579 690	394	4,0%	4,1%	-20,6%	-23,6%
ечемик (вкл. пролетен)*	138 089	137 545	99,6%	558 959	406	18,5%	18,7%	2,5%	-13,7%
маслодайна рапица*	114 732	114 236	99,6%	256 870	225	-25,0%	-24,3%	-35,1%	-14,1%
ръж	6 861	4 695	68,4%	10 895	232	17,0%	-1,4%	8,4%	10,0%
тритикале	13 945	12 388	88,8%	37 643	304	2,6%	-1,2%	-6,8%	-5,6%

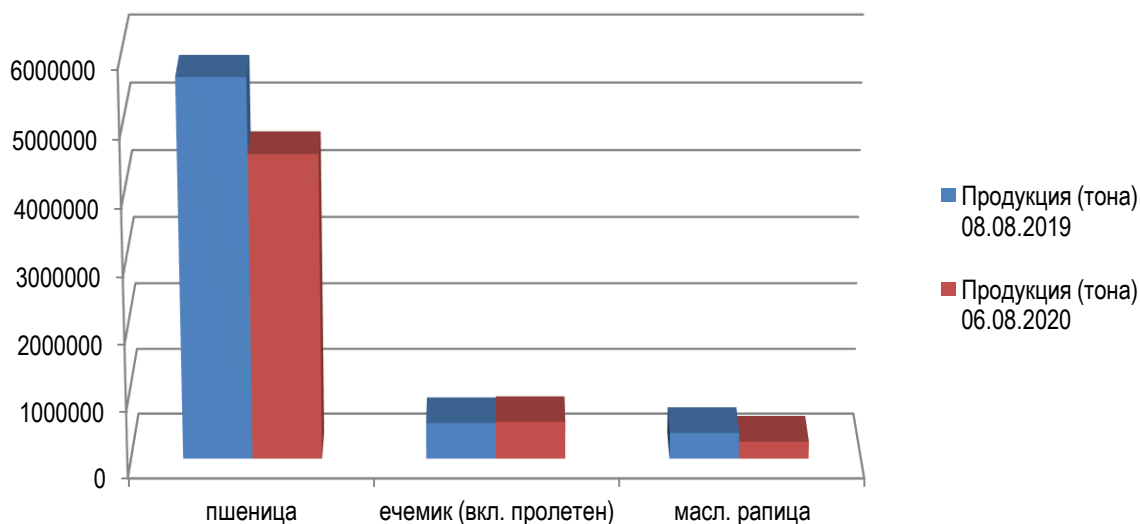
Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

*Информацията е съгласно подадени данни от ОДЗ към 07.08.2020 г.

**Площите за реколтиране при пшеница, ръж и тритикале намаляват поради увеличение на пропадналите площи

Продукция от основни есенни култури към 06.08.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г.

1.2 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

През настоящата година жътвата на маслодаен слънчоглед стартира значително по-рано спрямо 2019 г. По оперативни данни към 6 август 2020 г. са реколтирани 447 ха (0,1% от площите за реколтиране), като събраната продукция възлиза на 681 тона.

Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 06.08.2020 г.

	06.08.2020				
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	818 113	447	0,1%	681	152
царевица за зърно	584 385	-	-	-	-

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

1.3 Площи и производство на тютюн

В началото на м. август 2020 г. производството на тютюн тип „Ориенталски“ е с 8,3% повече на годишна база, вследствие на по-високия среден добив, а това на тип „Вирджиния“ – с 53%, поради увеличение на реколтираните площи. При тютюна от тип „Бърлей“ се отчита по-ниска продукция – с 26,8%, поради намаление на средните добиви и реколтираните площи.

Площи и производство на тютюн към 06.08.2020 г.

	06.08.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 614	2 344	2 389	102	-15,4%	-6,5%	2,8%	9,7%
Тютюн-Вирджиния	1 259	822	595	72	-31,4%	54,3%	53,0%	-1,4%
Тютюн-Бърлей	280	258	249	97	-21,8%	-22,2%	-26,8%	-5,8%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

1.4 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Към 6 август 2020 г. се отчита ръст на производството на картофи и пъпеши спрямо година по-рано, съответно с 9% и 10,5%, като и при двата продукта е налице увеличение на средните добиви. На този етап от кампанията по-високи са и добивите при пипера на открито и дините, но поради по-късното прибиране на реколтата през настоящата година, продукцията изостава на годишна база. При реколтирани близо 1/3-та от засадените площи производството на домати възлиза на 9,4 хил. тона.

Събраната продукция от ягоди от настоящата реколта е с около 37% по-ниска от предходната година, в резултат на по-малко реколтирани площи и намаление на средния добив.

Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 06.08.2020 г.

	06.08.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	9 532	3 381	56 408	1 668	-6,4%	-18,1%	9,0%	32,9%
домати на открито	2 736	957	9 415	984	-18,4%	-37,9%	-55,5%	-28,4%
пипер на открито	2 565	745	5 360	719	-1,7%	-28,4%	-23,0%	7,5%
дини	4 618	1 773	28 644	1 616	24,7%	-20,6%	-18,3%	2,9%
пъпеши	2 476	1 167	10 544	904	37,2%	-8,6%	10,5%	21,0%
ягоди на открито	698	698	5 263	754	-34,7%	-29,6%	-37,1%	-10,8%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

1.5 Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле

До момента в оранжерии са добити 25 910 тона домати и 30 993 тона краставици. В ход е второто зареждане с краставици и домати в оранжерии.

Прибрани са 3 669 тона краставици от открити площи (вкл. корнишони) и 8 288 тона зеле.

Площи и производство на оранжерийни домати, краставици (от открити площи и оранжерии) и зеле към 06.08.2020 г.

	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
домати в оранжерии	453	423**	25 910	6 125
краставици в оранжерии	275	334**	30 993	9 279
краставици на открити площи*	774	380	3 669	966
зеле	1 354	335	8 288	2 474

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК

Забележка: За културите оранжерийни домати, краставици и зеле не може да се изчисли изменение на годишна база, тъй като те са включени в оперативното наблюдение от 2020 г.

* вкл. и корнишони

** Данните са за разгънати реколтирани площи.

1.6 Площи и производство от трайни насаждения

Според последните оперативни данни, събраната продукция от вишни, череша и сливи нараства с между 14,4% и 52% спрямо същия период на предходната година, в резултат на комбинацията от увеличение както на реколтираните площи, така и на средните

добиви. На този етап производството на круши, малини, праскови и кайсии изостава с между 7,9% и 61,3% спрямо миналогодишното. При крушите, кайсиите и прасковите това е отчасти вследствие на по-късно прибиране на реколтата, а при малините - изцяло в резултат на по-ниския среден добив.

В начална фаза е събирането на продукцията от ябълки, като са реколтирани 8 ха и са добити 66 тона.

Площи и производство от трайни насаждения към 06.08.2020 г.

	06.08.2020				Изменение на годишна база, %		
	Засадени площи (вкл. млади, неплододаващи) (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтиран и площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	3 489	8	66	825	-79,4%	-65,8%	66,0%
круши	604	33	164	497	-22,9%	-7,9%	19,5%
праскови	2 951	1 346	8 455	628	-47,4%	-54,8%	-14,1%
сливи	11 139	1 119	6 835	611	26,0%	52,0%	20,5%
череша	10 881	9 799	48 328	493	16,8%	22,6%	4,9%
вишни	1 594	1 315	4 855	369	5,0%	14,4%	8,8%
кайсии	3 110	1 806	6 717	372	-33,8%	-61,3%	-41,5%
малини	1 940	816	1 614	198	6,7%	-13,3%	-18,5%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

1.7 Площи и производство от етерично-маслени култури

Към 6 август 2020 г. производството на лавандула е с 3,1% повече на годишна база, в резултат на увеличение на реколтираните площи с 22,5%.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 06.08.2020 г.

	06.08.2020				Изменение на годишна база, %		
	Засадени площи (вкл. млади, неплододаващи) (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
лавандула	20 889	15 681	68 356	436	22,5%	3,1%	-15,8%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

2020/21 пазарна година

През периода 3 – 9 август 2020 г. през Пристанище Варна¹ не са преминавали товари с пшеница, ечемик и рапица за експорт. Общо изнесеното количество пшеница през порта от началото на пазарната 2020/21 година до момента е с 23,5% под отчетеното за същия период на миналия сезон, докато това на ечемик е с 46,1% повече. Все още не е реализиран износ на рапица от новата реколта.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	29.06.2019 – 09.08.2019	29.06.2020 – 09.08.2020	Изменение на годишна база
пшеница	340 441	260 413	-23,5%
ечемик	34 665	50 660	46,1%
рапица	30 408	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2020 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

2019/20 пазарна година

Общият износ на царевица и слънчоглед през Пристанище Варна от началото на м. септември 2019 г. до 9 август 2020 г. се свива респективно с 14,4% и 29,3% на годишна база. В рамките на последната седмица, през порта са изнесени 21,6 хил. тона царевица, докато експортът на слънчоглед остава в застой.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	03.09.2018 – 09.08.2019	03.09.2019 – 09.08.2020	Изменение на годишна база
царевица	706 265	604 857	-14,4%
слънчоглед	117 609	83 116	-29,3%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Засега не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2019 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

От началото на съответните пазарни години досега не е регистриран внос на зърнени и маслодайни култури през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 28/2020, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. май 2020 г.

2.2 Внос и износ на плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 28/2020, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Средните изкупни цени на повечето от основните зърнени и маслодайни култури в страната са без промяна на седмична база. Само при слънчогледа и рапицата се отчитат незначителни изменения, съответно повишение с 0,3% и понижение с 0,1%.

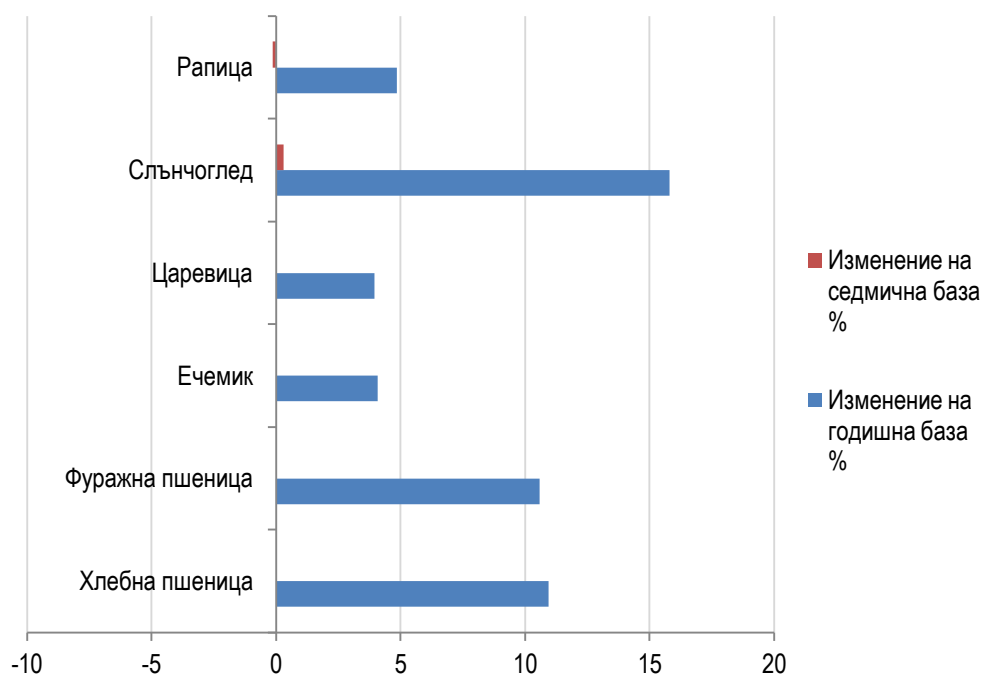
Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 05.08.2020 г., лв./тон без ДДС

	07.08.2019	29.07.2020	05.08.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	292	324	324	11,0	0,0
фуражна пшеница	274	303	303	10,6	0,0
ечемик	269	280	280	4,1	0,0
царевица	278	289	289	4,0	0,0
слънчоглед	576	665	667	15,8	0,3
рапица	680	714	713	4,9	-0,1

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

Сравнявайки със същия период на миналата година, пшеницата (хлебна и фуражна) и слънчогледът са поскъпнали с между 10,6% и 15,8%, а ечемикът, царевицата и рапицата – в рамките на 4% - 4,9%.

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
05.08.2020 г.**

3.2 Плодове и зеленчуци

В рамките на последната седмица средните цени на едро на ябълки, картофи, оранжерийни краставици, праскови и пипер (зелен и червен) на тържищата се понижават с между 1,2% и 9,3% на седмична база. Същевременно, домати поскъпват - оранжерийните с 3,6%, а вносните по-чувствително – с 15,1%. Средната цена на едро на зелето се запазва на нивото от предходната седмица.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 07.08.2020 г., лв./кг

	09.08.2019	31.07.2020	07.08.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,65	0,70	0,69	6,2	-1,4
картофи (пресни)	*	*	*	-	-
домати (оранжерийни)	1,95	1,65	1,71	-12,3	3,6
домати (внос)	*	1,46	1,68	-	15,1
краставици (оранжерийни)	1,40	1,20	1,16	-17,1	-3,3
пипер (зелен)	1,18	1,29	1,17	-0,8	-9,3
пипер (червен)	*	1,84	1,73	-	-6,0
зеле	0,37	0,59	0,59	59,5	0,0
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-

	09.08.2019	31.07.2020	07.08.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
праскови	1,21	1,42	1,35	11,6	-4,9
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,00	1,72	1,70	70,0	-1,2
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Към 7 август 2020 г. цените на едро на оранжерийните домати, оранжерийните краставици и зеления пипер са с между 0,8% и 17,1% по-ниски на годишна база. От друга страна, увеличение на стойностите е налице при картофите – с 6,2% и прасковите – с 11,6%, а зелето и ябълките продължават да се предлагат на значително по-високи цени спрямо миналогодишните, съответно с 59,5% и 70%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 07.08.2020 г.

